

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 2

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Eram, în 1960, tânăr redactor la *Gazeta literară*, când colega mea Andriana Fianu mi-a propus pe neașteptate, într-o după-amiază, s-o însoțesc acasă la Tudor Arghezi, de unde urma să luăm un text pe care poetul îl pregătise pentru revistă. [...]

I-am fost recunoscător Andrianei Fianu pentru ideea de-a mă lua cu ea la Arghezi, asta în primul moment, după care m-au copleșit emoțiile și mai c-aș fi renunțat. Atât că, ghicindu-mi frământarea, energica Adi nu mi-a lăsat timp să mă răzgândesc, ci m-a luat scurt: „Hai că nu te mănâncă, grăbește-te că-ntârzim!”. Ce era să fac? Am urmat-o fără murmur, pe drum tot gândindu-mă cum să mă comport când mă voi afla în fața marelui om. Voi fi ochi și urechi, dar mut, am decis până la urmă. Voi fi însoțitorul mut al colegei mele, care, prietenă cu Mițura*, obișnuită a casei, va avea ea toată inițiativa. Înainte de-a ne urca în troleibuz, în Piața Romană, am cumpărat flori, căci ne aflam în preajma zilei de 21 mai, când era aniversarea lui Arghezi. Și nu o aniversare oarecare, poetul împlinind chiar atunci optzeci de ani.

În epoca de care vorbesc, familia Arghezi ocupa un apartament la parterul unui mic bloc de pe Bulevardul Aviatorilor, în vecinătatea imediată a pieței cu același nume, azi Piața Charles de Gaulle. Am sunat, cineva ne-a deschis, conducându-ne într-un living cu ferestre mari, unde, după ce am așteptat câteva minute, a intrat poetul, neînsoțit. Ce m-a izbit îndată au fost pașii repezi făcuți de Arghezi, siguranța mișcărilor de om în toată puterea. Imaginea contrasta frapant cu aceea a neajutorării fizice pe care-o aveam despre poet de la cele câteva apariții în săli publice. Acolo pășea încet, ezitant, sprijinit în baston și ținut întotdeauna de braț de atletul Baruțu*. Aici, în schimb, în spațiul intim, Arghezi se mișca dezinvolt, fără baston și fără Baruțu. Peste puțin timp a intrat și doamna Paraschiva, care s-a așezat pe un fotoliu, alături de Arghezi. [...]

De ce mi-era teamă, n-am scăpat. Adi m-a prezentat, cum era firesc, din moment ce mă adusese cu ea, dar a adăugat, rea inspirație, că sunt critic literar, unul dintre criticii tineri [...] în care se pun speranțe etc. Arghezi a reacționat, săgetându-mă cu o întrebare care m-a descumpănit: „Și ce vrei dumneata să critici?”. M-am pierdut, cred că roșisem, după care totuși am încercat să articulez un răspuns care era mai degrabă o dezvinovățire. Că eu de fapt nu vreau să critic ceva sau pe cineva, că mai mult decât să scriu îmi place să citesc, că dacă am o pasiune este cititul, însă, din obligație redacțională, trebuie din când în când să fac prezentări de cărți, nu neapărat critice... „Așa mai merge”, mi-a oprit Arghezi chinuita perorație*, schițând parcă și un zâmbet, după care m-a lăsat în plata Domnului, nemaîntrebându-mă nimic. Fapt este că în acea împrejurare, luat repede și ținut de privirea ironică a poetului, m-am lepădat nu ca Petru, de trei ori, ci numai o dată, de profesiunea pe care tocmai începusem s-o practic, de bine, de rău. Nu am mințit totuși în ce privește plăcerea cititului, care o întrecea, cum o întrece și acum, pe aceea a scrisului.

Gabriel Dimisianu, *O vizită la Tudor Arghezi*, în vol. *Amintiri și portrete literare*

*Mițura și Baruțu – fiica și fiul lui Tudor Arghezi

*perorație – vorbire înșuflețită, care caută să convingă

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *pe neașteptate* și al cuvântului *împrejurare*. **6 puncte**
2. Menționează numele revistei la care lucrează Andriana Fianu, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează modul în care Gabriel Dimisianu își propune să se comporte în timpul vizitei la Tudor Arghezi, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Gabriel Dimisianu este surprins când Tudor Arghezi intră în cameră. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a lui Gabriel Dimisianu, care se desprinde din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă emoțiile influențează sau nu sinceritatea exprimării, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Amintiri și portrete literare* de Gabriel Dimisianu, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului în fragmentul de mai jos.

ACTUL I

O cameră simplu mobilată. [...] În stânga, lângă perete, o etajeră cu volume legate frumos și frumos orânduite. În dosul etajerei, o ușă care duce în odaia de dormit a doamnei Chirică și în camera copiilor. În dreapta, planul întâi, camera domnului Chirică. O ușă laterală, ceva mai sus, răspunde în coridorul care duce la bucătărie. În fund, un mic vestibul cu geamlâc.

Nichita și Varlam se zăresc în geamlâcul vestibulului. Varlam deschide și îi face loc lui Nichita. Amândoi își agață pălăriile în cuier.

NICHITA: Sunt tare curios să-l văd la față.

VARLAM: E neschimbat ca înfățișare, atâta doar, că anii i-au cam pungit obraji. (*Oprindu-se în prag.*) Să știi că nu-i acasă.

NICHITA: Ce te face să crezi?

VARLAM: Dacă nu-i în colțisorul lui (*arată biroul*), slabă nădejde să fie... (*Deschide ușa din dreapta, dispare o clipă, apoi se întoarce.*) Nu-i.

Gh. Ciprian, *Omul cu mârtoaga*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-o nuvelă studiată*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale textului narativ studiat, relevante pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.